

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ „ „
Egyon szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Nagy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzáró hirdetések alk. szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatását 30 kr.

Be van-e fejezve?

Magyarország törvénytárában végre benne van az egységes házassági jog és a vallás szabad gyakorlata. Századok küzdelmének dicső jutalma ez, melyre nemzetünk büszkébb lehet a művelt világ népeinek sok nagy alkotásánál, mert mi egy kilencz-száz esztendő jogrend helyébe másikat tudtunk állítani, a nélkül, hogy az utolsó nagy küzdelem csak egy csepp vérbe került volna. A magyar nemzet politikai érettségének ennél fényesebb tanu-bizonyosságát semmivel sem adhatta volna.

Mindez kétségtelen és a mindennapi élet anyagias tusálban kifáradt nemzedékünk boldogan vallhatja magát a győzelemre jutott ideális eszmékért vívott harc részeseinek. És ha szembe állítjuk ennek a korszaknak az egész világon uralomra törő reakcionárius irányát, a melyben mi „barbár” magyarok az emberiséget a civilizáció ily örök-dus kincsével voltunk képesek megajándékozni: valóban nem szabad rajta csodálkoznunk, ha a reform sok jeles munkása jóleső büszkeséggel inuár pihenni kíván bábérain. A nagy mű be van fejezve, most már a küzdelem hevében megzavart békéjét kell nyugalomra vágó társadalmunknak visszaadni.

Béke! Ez hát a jelszó ismét épp úgy, mint akkor volt, midőn ugyancsak a béke jelszavával indult meg a legádázabb ellenállás, a melyet csak a nemzet minden hű fiának összetartó, erős munkájával voltunk képesek leküzdeni. Béke! Oh hány, évszázadokra terjedő harc magvait hintették már el a te szent nevedben azok a nagy gyengék, a kik a győzelem erejét kihasználni nem tudták, mert vagy fel sem ösmerték, vagy mert botor nagylelkűséggel remélték, hogy az a legyőzött ellenfélnek lelkét is meghódítják! De vajjon mi hát a társadalom békéje? Az elégedett emberek társadalmának békéjét emberi gyarlóságunk műve egyáltalán megtudja-e teremteni? Egy nemzet társadalmának a békéje azonban mindig a benne rejlő örök aránylagos megosztásról függ.

Annak a nemzetnek a társadalmában, a melynek egyes részei, avagy tényezői az általános szabadság és jogegyenlőség korában is kiváltságokkal és előjogokkal felruházva, a kedvező alkalom elérkeztevel a nemzeti haladás érdekei ellen folytatott harcokat minduntalan megújíthatják, — a béke csak a kiváltságos hatalmak tetszésétől van függővé téve. Szüntessétek meg a kiváltságokat és akkor megszüntettétek az ellentéteket!

A kérdés egyszerű és tiszta. Be

van-e fejezve a magyar egyházpolitika reformja? Haladásunk a történelmi fejlődés útját követvén, megmaradt a bevett vallások rendszere mellett. Kövessük csak a történelmi fejlődés ezen útját. Az első magyar király idejében egy bevett vallás volt Magyarországon. Ennek az egy bevett vallásnak egyházát, ennek az egy egyháznak főpapjait páratlan gazdagságu fejedelmi javakkal látta el a király által képviselt magyar állam nagylelkűsége. A vallás- és lelkiismereti szabadságért és politikai függetlenségért együtt vívott harcaink diadala egymásután vitte be a protestáns felekezeteket a bevett vallások sáncai közé és ma már a legutóbbi nagy küzdelem egyik eredménye gyanánt a hazában élő valamennyi történelmi egyház a bevett vallások sorába van iktatva. A politikai előjogok, a kiváltságok és fejedelemségekkel fölerő vagyonok ma is csak ez egy egyház főpapjainak kezében vannak összehalmozva. A történelmi fejlődés útján haladva, el kell oda ér-nünk, ahol a logika, az igazság, a jogegyenlőség és a béke az örök dicsőségű 1848-iki törvényhozás által megalkotott XX. törvénycikk végrehajtását követeli!

Ez a törvény elrendeli, hogy a bevett vallásfelekezetek egyházi és iskolai szükségleteit a közálladalom fogja ellátni. Mig ez a törvény végre nincs hajtvva, addig a magyar egyházpolitikai reform munkájának befejezéséről beszélni nem egyéb, mint *meghátrálás a győzelem pillanatában*.

Szinte halljuk már a kárörvendő kiáltozást: ime, megmondottuk: az egyházpolitikai reform protestáns felekezeti érdek! De készen vagyunk rá a felelettel: a reform ellenzése, a reformok útján való megállás nem a katolikus egyház, hanem a katolikus főpapság érdeke. A millenniumi pásztorlevelek hazafias hangja iránti elismerés nem gátolhat bennünket annak az őszinte meggyőződésünknek nyílt hirdetésében, hogy a második ezer évet csak az első ezer év fejlődésének betetőzésével biztosíthatjuk nemzetünknek. Csak ez fogja az annyira hirdett, s valósággal annyira szükséges békét megadni társadalmunknak. Valamennyi egyháznak érdeke ezt kívánja, valamennyi felekezet úgy teljesítheti egyformán a nemzet iránti kötelesegeit, ha a nemzet egyformán adja meg valamennyinek a szükséges eszközöket.

Nincs miért megrémülni attól a nyugtalan felkiáltástól, mely a volt kultuszminiszteri államtitkár ajkairól kitért, mikor az 1848. XX. tvczikk végrehajtása parlamentünkben szóba került. Fogadjuk el, hogy e törvény életbeléptetése a js

papi javak állami kezelésbe vételét főmaga után vonni. A jogegyenlőség minden igazi és a szenteskedés hazugságaitól tiszta hive jól tudja ezt és azért fogja követelni, hogy a magyar állam alapításai adassanak vissza nemzeti rendeltetésöknek. Hogy ne legyen különbség Isten szolgái és az ország iskolái között. Egyformán élvezzék valamennyien a haza jótéteményeit és egyformán teljesítsék valamennyien a nemzet iránti kötelesegeket. Nem lesz akkor szó *protestáns* papi nyomorról, de meg lesz oldva a *kongrua* kérdése is a püspökök zsugori nagylelkűsége nélkül. És akkor, de csak akkor lehet majd elmondani, hogy a magyar egyházpolitikai reform be van fejezve, — a mennyire a történelmi fejlődés útján befejezésről szólni szabad.

B. S.

Vitás tengerszem. E kérdés tekintetében a választott bíróság olyképp fog megalkotni, hogy ennek egyik tagja a magyar kir. kuriának, egy másik tagja pedig az osztrák legfőbb ítélőszéknek egy-egy bírója lesz. Ezek ketten egy harmadik semleges tagot fognak választani. Lembergől érkező értesülések szerint a választott bíróság csak július hó folyamán ül össze, hogy az ügyet elintézzze.

A mai pártértekezletek. Az országgyűlés holnap, e hó kilencedikén kezdi meg újra tanácskozásait, melyek előreláthatólag rendkívül befolyással lesznek a politikai helyzet alakulására. Mutatja ezt már az a körülmény is, hogy — mint nagyfontosságú események előestéjén szokás — az összes parlamenti pártok tanácskozásra jönnek össze a mai nap folyamán. Apponyi gróf tegnap este, Szápáry Gyula gróf pedig ma delelőtt Budapestre érkezett és pártkörüknek mai értekezletén mind a ketten válaszolni fognak Bánffy Dezső báró miniszterelnök ujesztendei beszédére.

KÜLFÖLD.

Transwaal védekezése. Az angol nemzeti unió központi bizottságának tagjai igen fel vannak indulva azokon a feltételeken, melyeket a boerek szabtak szabtak eléjük és kijelentik, hogy az utländlersek ügyét egyesegyedül Anglia proklamációja idézte fel, mely elrendeli, hogy az angolok besegítsék Jamersont és engedelmessékedjenek a törvénynek. A bizottság rossz hírben áll a lakosság előtt. Jonbert tábornok elvállalta a garanciát a közbiztonságért Josanni-burgban a fegyverszünet alatt. Ugyancsak a Fokivárosból érkező hírek szerint a Transwaal á lam berlini képviselője egy titkos rendelkezési alap segítségével 5000 kizsolt katonából álló gyarmatot szervezett. Kruger köztársasági elnök tiltotta, hogy Johannesburgba elelmi cikket szállítsanak. A szervezeti reformbizottság összes tagjai becsukattak.

Kiegyezési tárgyalások.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest, jan. 8.

A felhivatalos kormányajtó a vámközöségi tárgyalások eredményéről hoz tudósítást, s azt írja, hogy úgy a magyar, mint az osztrák kormány megegyezett abban, hogy február közepén mindkét parlamentet fel fogják szólítani, hogy a kvóta-bizottságokat válaszzsák meg. Az eddigi tanácskozások lefolyása — természetesen, csak a felhivatalos szövegek szerint — általában kedvezőnek jelezhető, dacára annak, hogy még több rendbeli kérdés elintézetlenül maradt. Az ezekre vonatkozó elterések azonban csak akkor fognak megoldást nyerni, ha a kvóta-bizottságok tanácskozásait már befejezték.

A budapesti lapok megerősítik azt a hírt, hogy az osztrák kormány elvileg hozzájárult Magyarországnak a fogyasztási adókra vonatkozó követeléseiből, mi tényleg csekélyke eredménynek tekinthető, ha ugyan a magyar kormány javasolta a fogyasztási adókra vonatkozólag csakugyan könnyebbségnek nevezhető.

A fizetett szövegek szerint ez már óriási eredmény, mi arra bátorítja fel őket, hogy Bánffy egéig magasztalják.

Tegnap külön-külön tárgyalások folytak az osztrák és magyar pénzügyminiszterek, valamint az osztrák és magyar kereskedelmi miniszterek között. És a mennyiben a mai nappal az előleges tárgyalások befejezést is nyertek, az összes magyar miniszterek az esti vonattal Budapestre tértek vissza.

A kiegyezési tárgyalások befejezésével különben azért sietett a kormány, hogy a képviselőház legelső ülésén már teljes számban jelen lehessen.

A tárgyaláson, melyet Lukács László és Bilinski pénzügyminiszterek tegnap folytattak, részletesen vitákoztak a valutarendezésről és a bankkérdésről, végleg azonban nem juthattak megállapodásra.

A vitában a minisztereken kívül Popovics és Neubauer tanácsosok is részt vettek, de a fölszólított nagyszámú nézeteltéréseket nem lehetett kiegyenlíteni s így megállapodás sem történt.

Miután a nézeteltérések további beható tanulmányozást igényelnek, a tárgyalást korán fejezték be s elhatározták, hogy csak a hónap második felében fogják folytatni, a mikor Badeni, Bilinski és Glatz osztrák miniszterek Budapestre jönnek.

Tegnap az osztrák és magyar pénzügyminiszterek tanácskozása egy óráig tartott s a tanácskozás alatt sikerült több pontra vonatkozólag megállapodásra jutni.

A még függőben levő kérdésekre vonatkozólag megállapodott a két pénzügyminiszter abban, hogy az osztrák megbízottak, Kipauser osztályfőnök és Vinter-tem osztálytanácsos ma Budapestre érkeznek, hogy itt a tárgyalásokat folytassák.

Bánffy miniszterelnök és Daniel Ernő kereskedelmi miniszter tegnap este utaztak haza Budapestre, míg Lukács László pénzügyminiszter mint budapesti tudósítónak táviratozta — csak a ma reggeli vonattal érkezett meg a fővárosba.

A tárgyalásokkal a felhivatalosok meg is vannak elégedve, még az eredményvel is, a melyről jelenésként tenni Bánffy Dező miniszterelnök kihallgatáson volt a királynál. Ő feléje azután Perczel Dező belügyminisztert fogadta. Általánosan elterjedt hírek szerint a miniszterelnök a tárgyalások menetéről, a belügyminiszter pedig a tengerszemkérdésről tett jelentést.

Az ebédek természetesen sokkalta több időt vettek igénybe, mint a tárgyalások, a legutolsó tegnap volt, ugyanis a Bécsben időző magyar miniszterek tiszteletére Badeni gróf miniszterelnök és neje ebédet adtak, melyen jelen voltak; Bánffy, Perczel, Lukács és Jósika magyar miniszterek Goluchovskí, Kriehammer és Kállay közös miniszterek, Bilinski és Glanz osztrák miniszterek, Körber osztályfőnök, Popovics, Schreiber Fraydenegg és Kniazoluczyk miniszteri tanácsosok.

A kiegyezési tárgyalások ezzel Bécsben véget értek, de végleg még korántsem fejezték be mert az igazi kiegyezést nem Badeni és Bánffy fogják kötni.

Egy emelet!

Írta: Gondí Károly

(Folytatás.)

A Debr. Ellenőr, a béke anyja!a meghozta krisztkindlinek a város ház hű portréját a gyengébbek kedvéért, kik a mikulás napján viráccsal fenyegetni merészelték a sáfárokat. Keresztényi missziót teljesíteni vélt, lágy szolozsmával és még lágyabb kenyérrrel viszonzni akarta a kődobálásokat. Meg vagyunk hatva a keresztényi szeretettől, sőt meg vagyunk győződve, hogy a »D. E.« mindig a mi becsületet, a város érdekeit szíven viselő jóindulatunkat lágy kefével simogatja, de azért a láma szőr között kiérzik a drótkéfe éles foga, ha egyszer a főszámvevő nyírásra csatoltatja ollóját.

Különböző négyzetes mennyiségekből felállítja a két és három fokú egyenleteit több ösmeretlennel, melyeket talán a m. jeles Tóth József matheosos professor sem tudna megfejteni, de még — Stahl sem.

Itt csak két alternatíva között lehet választani, vagy egyszerűen megfejeljük a régít bővítés nélkül, a hogy Pesten a régiveli tetek, olesó pénzen, vagy ha már köitünk fé miliót, akkor alapszabály egész újat kérünk.

Ilyen egyszerűbb, csupán a létező alapfeladalon nyugvó felelés, tekintve a város olesó téglakészítését, számításom szerint 100 — 120 ezer forintba kerülne, persze tornyostul. A oda bigyesztett ablakdiszítmenyek bátran elmaradhatnak, mert a Tisza-palota is, avval az ocsmauy basi-buzag fejdíszekkel egy cseppet sem nyert — talán a Collegiumon a Dante és Tante fejek után indultak — kivált midőn a második emeletre még nehezebb szemveveket raktak, a hol éppen megfordítva kellene az ablakokat védeni.

Ha pedig tiszta stíly új épület kell, akkor ne tessék egy pár régi fal felhasználásával az új tervezetet feloldozni, hanem inkább alapszabály új »más helyen« építeni, a hogy azt Pest városá már 36 év előtt a Lipót-utczában nem messze a régítől, ugyanegy városrészen megcselékede. Így vélekedett Márk Endre is és egészen helyesen.

A szorosabb értelemben vett tanács azonban a középu at választotta: a mi használható benne, az hadd maradjon (!) a hol új kell, ott újat fogunk építeni. Hogy kiknek mit spórolnak meg vele, azt nehéz kitalálni, ha a költségvetés nem közepes, de sőt a legszélsőbb határokat jelöli. Nem dohánnyárral van dolgunk, hol halak közt a tóban keresték és rakták a fundamentumot és csak Gregersen és

A „DEBRECZENI” TÁRCZÁJA.

Téli kiállítás.

A »Debreczen« számára írta:

Bosznay István főiskolai tanár.

A francziák és németek sokkal okosabban cselekednek, mint mi.

A párisi Salon májusban, a müncheni nemzetközi műkiállítás pedig júniusban szokott megnyitni, tehát a legpompásabb világos napok kedveznek a festményeknek és szobroknak. Nálunk a diva, vagy nem tudom mi, ugy hozta magával, hogy évenként művész kiállításunk a ködös novemberben nyíljék meg. Pedig bizony a szürköség nem kedvez a festményeknek, különösen azoknak, melyek magasra kerülnek. De ezen hiába bankódnunk, mert ez már így van! Azonban éankóthatik az a pár száz kép s azoknak festője, hogy kimaradtak a kiállításból. Nem akarom a bíráló bizót agót kritika alá venni, ha azonban az volt a célja, hogy az éretlen gyümölcsök ne kerüljenek a közönség elé, ugy nagyon helyesen cselekedett. A mi megmaradt, legalább elvezetel nyújt a nézőnek s nem áll az, legalább szerintem, hogy a magyar művészek csufos verséget szenvedtek volna. Külföldi elsőrangú kitünőségek perze kiső homályba borítják a mieinket, de el nem nyomják. Kéőbb

részletesen fogok beszámolni, ugy a magyar, mint a külföldi jelesekről.

Nagy bajunk az, hogy nekünk csak az tetszik, a mi a külföld már kimondta a bíralatát, a külföldi kritika tisztító tüzen átvesztett művészi termékek mindíg nagy dícséretben részesülnek a sajtó részéről, pedig érkeznek onét gyenge dolgok is, nálunk pedig készülnek jó képek is mégsem részesülnek a megfelelő fogadtatásban. Ne legyünk elfogultak a mieink iránt, de meg kell őket becsülnünk. Most, hogy a magyar fognak van határozott tehetsége a művészetek bármely ágán, azt különösen a festészet 20 év alatti fellendülése bizonyítja. Ha a közönség, a kormány és a tehetsős nagy urak nem áttalanának többet áldozni, még nagyobb sikernek is lehetnének tanúi. Milyen művészek és műpártoló közönséggel bír a kis Belgium, pedig sokkal kisebb állam. Igaz, hogy ott a politikai, társadalmi és különösen a gazdasági viszonyok jobbak, miut minálunk.

Most ezredéves ünnepepünkön, tagadhatatlanul sok lendület mutatkozik minden téren: jut majd a művészeknek is valami, de ez még mind nem elég.

Állandó pártolás kellene a nép minden rétegéből; bár mindenki elszükségletének tartaná a művészetek iránti érdeklődést.

A művészet a művész részéről teljes odaadást követel, ha tehát a művészek apró bajokkal, nyomasztó pénzhiánnyal kell küzdeni

a geniusz leereszti szárnyait, a tehetség elkedvetlenedik s ha dolgozik, csak középszerűt tud előállítani. Kulturánk fejlődése követeli, hogy ennek harcosai jó viszonyok között legyenek. A mostani kiállításon is mit látunk? Alig egy két képen van a jelzés »megvetettség«, miből fogja tehát a művész kiállításra készülő kepeit előállítani?

Ezek után rátérek a fő moandani valóimra. Egedjék meg tehát, hogy végigvezezem önöket a műcsarnok terméin s elmondjam minden nevezése ebb képről egyéni véleményemet, mert korántsem akarom a bíró szerepét játszani, miut magam is művész, csak egyéni benyomásaimról számolhatok be.

Az első teremben mindjárt szemünkbe tűnik Jeraberg Olaf »Eszó után« című képe. Erőteljes esetkezelessel, jobban mondva spachtálnal van festve. Csak ugy du zad az esőtől!

Bálfő Ede a muzeumi keptar örét, Than Mórt festette, egyszerű poseban, de rendkívül élőkélő fe fogással, úde színekkel s a mi fő, kitünő hasonlósággal!

Kiváló Pighelm »Női arcképe«. Az arcz pompásan van világítva, a hus színei lágyak, a kifejezés nagyon szép, különösül egy kéz tonusa sikerült remekül.

Lenbach női arcképe szintén azok közé tartozik, a melyeket mindenütt megnéznének, sőt meg is dícsérnének, mert a híres német mester egyénisége sokkal inkább meggyőző és lebilinc elő, hogysem ennek ellent lehetne

Fischernek sikerült a vízépítkezést a szárazságon dicsérettel bevégezni. Bizony a vállalatnál belebukott volna a világ valamennyi építészé. Csak nekik sikerült itt az alig 4 százalék mellett átadni, mert a jeles czégek ezelőre milliónyi értékű gép-berendezések állanak rendelkezésére.

Mi mindig palotáról álmodozunk, a nélkül, hogy tisztába lennénk a fogalmával. Nem is lakás már, hanem palotában van. A palotában mindenekelőtt a kényelemre fektetik a fő súlyt és nem számítanak házbérjövedelemre. Ha ez a ház, vagy benne a szoba, mindjárt palotának, teremnek elkereszteljük.

A város háza a hogy most áll szép négyszögben arányos felosztásával, még most is több palota, mint a Tiszapalota, melyben Tisza sohasem lakott, pedig palotát csak birtokosa lakhatja. A város háza homlokzatán nem egyedül a kiugrás, de az oszlopok tetejét koronázó háromszög, frankorom (Frankenspitze) sokat ront. Ez rontja el a nagytemplom homlokzatát is. A templom bármely oldalról szebb, mint a piacról tekintve, kár, hogy nem lehet egyet fordítani rajta. Tessek ezt is eltávolítani és a II. emeletet arányban egyszerűen felrakni, szeretnem látni, ha van-e aztán ennél impozánsabb épület Debreczenben? Hát a disztermet nem lehet-e a keleti oldalába illeszteni? Csendesebb és hüvösebb hely van itt a tanácskozássra, de még az udvaron belül sem generozna a kiugrás. Hát a nagy templomnak nem a collegium felőli része a szebbik, a »Bika« diszterme plane egész-n el van dugva.

Tekintve hozzá régi, jó száraz anyagokból és csak ötven év előtt rakott falait, sem külsője, sem belseje nem ócsarlandó. A ki azt teszi, számításból beszél, vagy a hogy a német mondja: Wer schimpft, der kauft. Né sárol, az vásárol.

Vagy modern épület kell? — No ha csak az kell, akkor a D. E. újvári divalappában megtaláltuk! — Az ötven év előtt készült kényelmes bekecsre varrtak egy stuart galért, princessé Einsatzzal; a tetejében a s ruczk toll helyett egy filegran manchette-ába burkolt régi német hálósüveget nyomtak. Eből áll a divatozás. Ez lenne a város háza haute nouveautéje, modellje.

Még olyan port is hintettek a szemünkbe, hogy az egész magyar stílusban van tartva! — Ha vicezapjaink így modelles főispánok rajzait hozzák, abból mag nem következik, hogy ők Árpád nyomdokain járnak. — Szép lesz a kiállítás megnyitási ünnepélye, ha nagyjaink így fognak kirukkolni! . . .

Inter duos litigantes terjunt esik vissza

állani, azonban rám nem tett oly nagy hatást, mint vártam volna Sajátságos üveges hatást tett az arc, pedig remekül van rajzolva és festve.

Alexandre Harrison, angol művész, nagyon érdekes művészi egyéniség, nemcsak külföldi voltánál fogva, hanem azért, mert minden képeben másnak mutatkozik. Tárgyai szerint váltatja felfogását, festésmódját, úgy hogy el sem hiszünk, hogy művei egy ember kezéből kerültek ki, ha nem látjuk az aláírást. Ezen teremben levő festménye éjszakát mutat be, tengerparton. Itt látható még Van Leemputten-től egy remek kis kép, mely hazatérő nyáját ábrázol, áprilisi napon. A nap világa enyhén süt a tájra, levegője az igazi páras, meleg tavaszi levegő. Kifűnő munka, melyet mindig megnéz az ember, akár hányszor megy is el mellette.

A második teremben megemlíthetem először Tornai Gyula „Déli bób” című képét, — mely a messze keletről van véve, mint általában többi képei is.

Itt van László Fülöp-től Miss May amerikai urhölgy arcképe. László arcképei között nekem ez tetszik legjobban. Igen ügyes a festmény módja, az arcnak üde színei, kellemes kifejezése jól hatnak a szemlélőre, továbbá rendkívül egyszerű, de azért elegáns kivétel. Mac Ewen Walter „Egy mese” című festménye egyike a külföldi képek legjobbjainak. Már több képes lapban láttam, azért

a kezdetre, az alapokra és ne hadonázunk a függő kertek tetejében; nagyon költségesen áll az ideális város-ház építési ügye. Gondolkozunk egy kissé higgadtan; tisztázjuk, keressük a bonyolított ügyök egyik fonál végét.

Az eszmét az új emelethez semmi esetre sem a hivatalos helyiség szükségére adta, mert ha az emeleten nem fázna, ott a föld színén. Az sem áll, hogy nem czelszerű a beosztása. Hátról van elég hely az átalakításra és a szükséges helyiségek pótlására, mert a falokat elköltöztették és a nyomdára sincs szükség többé.

Debreczen első nyomdája, a városi, nyomdának dicső régmúltja van. Annak idejében nagy szolgálatot tett és a város kulturális misziót teljesített vele a hazának; de jelenleg a nagy concurentiában már csak a hireért nagy áldozatok árán, tartja fenn a város; nem érdemi tovább e betűmunka, hogy évi boltbér jövedelmét reá kötsse. — Tettek erre nézve a városnak elég ajánlatokat, nem kellene sokat gondolkozni, mert 10,000 frt évi megtakarítás nem tréfa dolog, kivált midőn a helyiségre oly nagy szükség van.

Ezek csak indokok azok részéről, kik mindig okot és módot keresnek egy kis élénk üzlet forgalomra. Ki bankárnak született, az az akták szélén is látja a tőzsdei differentiatkat és ha dísznő cséppen ilyenkor a papírra, bizonyosan nincsen dísznőben a tőzsdei papíron. Ez ugyanaz a bankév, bank(ett) angett, mely a nyáron, nyerni akart a házon, mire rég ráut Áron.

(Vége köv.)

Közigazgatási bizottsági ülés.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, január 8.

A városi közigazgatási bizottság a havi rendes ülését — ez évben az elsőt — tegnap délután három órakor tartotta meg, a jelen voltak nagy érdeklődéssel.

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőket írja:

Elnök: Gróf Dégenfeld József főispán.

Jelenvoltak: Simonffy Imre kir. tan. polgármester, Vértessy István főjegyző, Kósa Zsigmond kir. ügyész, Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő, Sarvay Gyula t. főorvos, Látinovic Mihály áll. főmérnök

hasonlatban nem is töltöm vele az időt, mert jobb valamit látni, mint ismertetés után képzelnem.

A híres svájci, festőnek Böcklinnek, különözködése soha sem voltak rám hatással, így tehát, bocsássanak meg, de nem is írok többet rólok.

Kitűnő Alma Tadematól L. Lowenstam arcképe, a londoni mester mindig e'ökelő felfogást, s mi több, eredetiséget mutat.

Veress Zoltán „Egy nő” című képe nyerte a Károlyi féle 1000 forintos díjat, eddigi munkálkodásával erre rászolgált s hiszem, hogy meg többet is fog adni.

Fleury remek női arcképe egyike a tárlat legkitűnőbb darabjainak. A bőr általános finoman van festve ez arcképen, kifejezése kedves a szemek élnek, a mellékes dolgok is, bár alárendelve, de pompásan vannak felfogva és megfestve.

A már említett, Harrisontól itt is van egy kép „Pásztoróra” című. Hulló levelek, őszi hangulat, mint Tompa mondja „mélabáj”. Nagyon sikerült kép. Igen jó Herrmann Hans-tól egy velencei részlet.

A harmadik teremben Rotta Silvától, a kiváló olasz művésztől van „Elhagyott vár” című festmény, mely éjjel a fal mellett húzódo kisérteties alakokat ábrázol. Bizonyosan a régi vár szellemei azok. Kitűnően van festve. Azonban még sokkal magasabban áll művészi érték tekintetében Brown „Frisz fekvőhely”

Szunyogh Péter pénzügyigazgató, Vecsey Imre tanácsnok, Abraham László t. főügyész, Király Gyula, Hajdu Gyula tanácsnokok, St. Hal Géza h. főmérnök, Kovács József ügyvéd, Lengyel Imre, Steinfeld Mihály, stb.

Elnök az ülést megnyitja s azután felolvastatott

a polgármesteri jelentés:

A múlt havi rendszet.ől a következőket foglalja magában: letartóztatott lopásért 14, kihágásért 97, összesen 111 egyén. Ezek közül átadatott az illetékes bíróságnak 14, a rendőrség által megbüntettetett 97 egyén. Eltolonczoltatott 39, kereszttől tolonczoltatott 32, utlevéllel kiutaztatott 32, összesen 103 csavargó. Az iparügyre vonatkozólag: a rendőrfőkapitányság, mint első fokú iparhatóság által iparigazolvánnyal ellátatott 25 önálló iparos. Munkakönyv kiadatott 65 db. Katonák létszáma volt Debreczenben a múlt hóban: közöshadseregben 1136 ember 205 ló. M. kir. honvédség részéről 766 ember, 198 ló. Adóügy: a lakosság által alami adóban befizetett múlt évről: 5038 frt 17 kr, folyó évről 27775 frt 23 kr. Késedelmi kamat 1007 frt 63 kr, összesen 33821 frt 03 kr. Befizetett továbbá hadmentességi díj 260 frt 12 kr, fegyveradó 7 frt, 6 1/2% pót adó 1175 frt 14 kr, idegen adó 1034 frt 29 kr, idegen illetékek 531 frt 71 kr, végrehajtási költség 699 frt 33 kr, iparkamurái költség 209 frt 76 kr, jarda adó 13 frt 38 kr, közmunkaváltság 8 frt 40 kr, utadó 2936 frt 32 kr. A községi bíróság ügyforgalma: hátralék 2 db, új panasz beérkezett 448 db, ebből elintéztett 226 db, egyezség létrejött 26 esetben, megszünt 198.

Ezután olvastatott fel a

tiszti főorvosi jelentés,

mely Debreczen múlt havi közegészségügyéről a következőket mondja el: a közegészségi állapot — viszonyítva az ezt megelőző hónaphoz — kedvezőbb volt. Megbetegedések is kevesebb számmal fordultak elő, a kiskorúak között járványosan uralkodott kanyaró és vörheny e hóban csak szörványosan fordultak elő. A megbetegedések e hóban főleg a légzőszervek hurutos és lobos bántalmaiból állottak. Heveny ragályos betegségek közül kanyaróban 4, vörhenyben 10, hólyagos himében 2, torokgyíkban 3 és roneselő toroklobban egy esetben végződött halállal. Óvintézkedések e hóban is megtétettek. Minthogy pedig ezen ragályos betegségek leginkább a 3 és 6 éves gyermekek között fordultak elő, a

című vízfestménye; ennél remekebbül aquarellt már nem lehet festeni. Egy istálló be-sejét ábrázolja, a mint a borjúkat etetik.

A spanyol Benliure Gil-től is van itt egy körmenet. A spanyolok megszokott, precizitásával látva és festve.

A negyedik teremben Kuchl »Rokkantak háza» gyönyörködtetett minden szemet, de különösen azt, ki a bravuros ecsetkezelésben, a színek játszi odadobásában s a finom, könnyen kihozott rajzban gyönyörködik.

— Richir Hermam (belga) női arcképe egyike a tárlat legértékesebb darabjainak. Richirtől tavaly egy képet vettek a Nemzeti Múzeum számára s azt igen jól tették, mert egyike a legkiválóbb művészeknek.

Nagyon jól sikerült a Balló által festett gr. Csáky Albin arcképe is. A komoly kifejezésű, de azért megnyerő arc, kitűnően domborodik ki sötét láttéréből.

Érdekes Courtens »Éje», de koránt sem éri el azt a magaslatot, melyet tavaly és azelőtt kiállított remek festményei értek el.

A hatodik teremben feltűnt nekem Simony »Falusi idill»-je. A forró olasz levegő, az égető nap heve nagyon jól ki vannak fejezve.

Azonban felette a Verhas »Tanulmánya». Tárgya egyszerű, egy a tengerparton mőő halászfűt ábrázol. De micoda merészséggel, biztossággal s e mellett egyszerűséggel van

zárva tartott óvodák továbbra is zárva tartattak.

Népesség a múlt hónapban: a város bel- és külterületén született összesen ev. ref. 64 fi, 62 nő, összesen 126, r. kath. 15 fi, 18 nő, összesen 33, g. k. 4 fi, 1 nő, összesen 5, izr. 3 fi, 5 nő, összesen 8. Összesen 86 fi, 86 nő, összesen 172. Ebből 1000 lakosra esik 2.87%, évi átlagban 34.44%. Ezek közül törvénytelen volt 18, azaz 10%. Halvasz: 7 fi, 1 nő, összesen 8. Halalozás: 72 fi, 84 nő, összesen 156. A születési esetek e szerint 16, illetve 26-al mutak felül a halalozásokat.

Házasságra lépett a múlt hónapban ev. ref. 63 pár, r. kath. 7 pár, g. k. 2 pár, ág. ev. 1 pár, izr. 4 pár, összesen 77 pár.

A közpörház betegforgalma a következő volt: ájtott decz. hóra 92 fi, 110 nő, összesen 202. Felvételt decz. hónapban 110 fi, 97 nő, összesen 207. Elbocsátott decz. hónapban 113 fi, 86 nő, összesen 199, meghalt 13 fi, 2 nő, összesen 15. Maradt jan. hóra 76 fi, 119 nő, összesen 195.

A tanfelügyelő jelentése.

Beszámol népoktatásunk színvonalát emelő múlt hónapban lefolyt következő gyűlésekről: a kézügyesítő oktatást fejlesztő egyesület közgyűléséről, a Gönczy-egylet közgyűléséről, mely Kovács Lajos elnöknek 25 éves jubileumával volt összekötve, a megyei közgyűlésről, melyen a tankörület két veterán tanítója fogadta hódolattal el a királyi kitüntést Bede Imre h. szoboszlói és Szathmáry István h. b. szörményi ref. tanítók nyertek koronás ezüst érdemkeresztet.

Az országos tanítói arvház legközelebb arvaanya segéd czimmet legközelebb új tantervhez jut. A növendékek népssége folyton emelkedik. Jelenleg van az arvházban 63 tanítónő és 39 arvalány.

Az iparos tanoncziskolai felügyelő bizottság elnökének néhai Öry Sámuel helyére Stern Győző nagyiparos választott meg.

A kir. ügyész jelentése.

Kósa Zsigmond kir. ügyész jelentése: szolgáltató ezután ének eszmecserére alkalmas. A gondosan összeállított referáda során hosszabban fejtegette Kósa Zsigmond, hogy a törvénytörési fogház r. b. j. 1893. év elejétől miért nem részesültek vallás-erkölcsi oktatásban. K. Tóth Kálmán a rabok vallásos oktatásáról a régi fogház egész-egtelten helyisége miatt lekötés miatt a vallás-erkölcsi oktatás csak az új fogház helyiségében vette kezdetét. Az oktatást most Csiky Lajos hittanár végzi.

Az állami főmérnök jelentése:

Ezután Latinovics Mihály jelentette, hogy

odavette Ezt igazán még csak az élvezi, aki festeni tud!

Ugyanezen teremben található Pallik Bélától egy »Merino«. Kitűnő állatfej, a Palliktól már megszokott hűséggel festve.

Pár lépéssel odább észre vesszük Zügel Heinrich kecskét. Merészen odadobott színek, úgy hogy közelről semmit sem lát az ember, de pár lépésről, formák, szín, világítás, minden kitűnően élvezhető.

Kiváló: Lotz női arczképe, Bunyó C. W. Rupert »Tengerparton« ez. festménye, Defregger »Erdőerei«.

A nagy teremben szoktak lenni rendszerint azok a képek, melyek számot tarthatnak kiváló érdeklődésünkre. Most is úgy van, pár kivétel, melyekről halgatni fogok.

Az ajtó mellett függ a korán hirre vergődött, nagy tehetségű Csók István »Női arczképe«-e. Látszik, hogy művész festette, de azért ebből téves dolog lenne Csóknak tehetségére következtetést vonni. Egész más a tér, hol ő kiváló.

A híres orosz Repin a vad kozákokat festette le, a mint felelnek a szután ultimatumára. Felséges marczona típusok.

A lélek ott ül az arczokon, amint valami ocsmányságot iratnak a szűtánnak feleletül. E képből olyan erő, oly festői bátorság nyilvánul, a mely ritkaság számba megy. Ehez hasonló megragadó kép kevés volt még a műcsarnokban. Azonban méltó párja, ha már

Debreczenben önálló gép- és kazán ellenőrző hivatal lesz, a melynek fejévé a miniszter Kardos Károlyt nevezte ki. A hivatal ugyanott lesz, a hol a kerületi kulturmérnöki hivatal helyisége, csak hogy teljesen önállólag fog működni. A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy a miniszter intézkedéséről és az új, a gép és kazántartókat érdeklő hivatalra külön értesítéssel is felhívja a közönség figyelmét.

A közigazgatási bizottság előtt felolvasott és jó részt statisztikai adatokat tartalmazó jelentéseket sorra tárgyalták le ezután.

Tudomásul vettek Király Gyula gazdasági tanácsnok, Sihal Géza h. főmérnök, Abraham László t. ügyész, S. unyogh Péter pénzügyigazgató, Hajdu Gyula adóügyi tanácsnok múlt hóról szóló jelentéseiket.

Ezután a közigazgatási bizottság üléseit gróf Dégenfeld József főispán 5 óra után kevéssel bezárta.

Ujdonságok.

E-küldetetei. A holnap délelőtt tartandó tanácsülés alkalmával teszik le a hivatalos esküt Szombathy János és Szentpétery Ferencz újonnan kinevezett, illetve előléptetett városi tisztviselők.

* **A Csokonai-kör** 1896. jan. 10-én, d. u. 5 órakor a collegium dísztermében felolvasó ülést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. A szociálizmusról. Irta és felolvassa: Dr. Bartha Béla. 2. A kewlari bucsu. Melodráma. Irta: Heine Henrik. Zenéjét szerzte: Kelemenné Zathuretzky B. rta. Szavalja Eötvös Flóra kisasszony, zongorán kíséri Sárvary Adél k. a., az énekreszeket előadja a »Debreczeni Dilegyelet« 8 tagja. 3. Nő és anya. Történeli előbeszélés. Irta és felolvassa S. Szabó József. A kör tagjai és hozzátartozóik állandó jegyeiket használhatják; a kik azt netalán elvesztették volna, Tóth Béla pénztárnok gyógyszer-tárában új tagsági jegyet kaphatnak. Ugyanott, valamint a felolvasás estéjén a pénztárnok mindazok, kik a körnek nem tagjai, 20 krosz beletéti-jegyet válthatnak. A következő felolvasó ülés 1896. jan. 24-én lesz, a mikor is Dr. Kardos Albert és Konecz Ákos fognak felolvasást tartani. Debreczen, 1896. é. jan. hó 5-én. A Csokonai-kör elnöksége

* **A mi bálunk.** Még csak tíz nap választ el attól, hogy a függetlenségi kör bálját megtartja. A közönség a bali jegyeket már

csaknem teljesen szétkapkodta, mi fényes bizonyossága annak, hogy milyen népszerűségnek és közszeretetnek örvend a függetlenségi kör s bálja milyen impozánsnak ígérkezik. De hogy is lehetne ez másképpen? Hiszen az egész városban egyébről sem beszélnek, mint a függetlenségi kör 18-iki báljáról, melyen a polgárság színe-java találkozik. — Ha két parázs szemű menyecske, vagy nevető, bohó leány találkoznak, csak arról beszélgetnek, hogy milyen ruhát csináltatnak, mivel fognak táncolni, s ilyen meg olyan jól fognak mulatni, — természetesen a függetlenségi kör bálján. Annyi bizonyos, hogy a közönség egy mulatság iránt sem mutatott annyi érdek ödést, mint éppen a mi bálunk, a függetlenségi kör bálja iránt, melynek tagadhatatlanul fényesen kell sikerülni ilyen pártolás mellett. A vidékről, s különösen a megyéből nagyon sokan fognak berándulni ez alkalommal csak hogy résztvehessenek ők is.

* **Sors húzás a város házában.** Hajdan még csak megjárta a sorshuzás, mert bizony, a ki jó számot húzott, nem lett katoná, bezzeg most nagyot fordult a világ sorja a legény népség kárára, mert a sorshuzás csak a sorrendet határozza meg, a melyben egymás után gazdag, a szegény, a klakkos frakkos aszfalt betyár és a czondré, ugynevezett undelikát utczaseprő, a gondosan megfésült, jogász-fiu és a borzas, mosdatlan képű sintér legény állanak a vizitáló regimentartz ur elé, — ki szigorú, mór d a b r á z a t o t mutat úgy az egyiknek mint a másiknak, — Mikor ott állnak a mérték alatt, bizony összeverődik a terde, az alkapezaja mindegyiknek. Ma azonban még csak az előzele volt a nagy napnak, a sorozásnak, ugyanis a cetlit ma huzták a debr. legények, kik ápr. hónapban kerülnek a mérték alá. Bizony nagyon lanyha volt az érdeklődés mert a rendőreket kellett kihuzogatni a számokat a meg nem jelentek helyett. Bezzeg hajdan más világ volt!

Sertésbehozatal megkönnyítése. Tegnap délután, Simonffy Imre polgármester, Király Gyula gazdasági tanácsos, Kálmánóhlyti Mór mezőrendőr kapitány érkekezetet tartottak hogy a napokban megtartandó debreczei országos vásárra, a mostani körülmények között, hogyan hajtassanak fel a sertések? Hosszas megbeszélés után elhatározták, hogy minden értéket, melyeknek járlatai ide vannak irá-

szén más eszközökkel dolgozik is: Mackensen. Amaz orosz, emez német. Egyik sem tudna úgy festeni, mint a másik, de azért remeket alkot mindkettő. Mackensin képe istenitiszteletet ábrázol a tengerparton. A hajós rép, asszonyok, férfiak, áhitattal hallgatják a prédikációt, melyet egy rögtönzött szöszékből mond nekik. Isten szolgája. Levegője, az arczok jellemzése, festés modja, minden kitűnő, csak díszíteni lehet.

Színben kitűnő Collin »Ébredése«, mely mezeitelen, ébredő, álló női alakot ábrázol.

Itt van Stuck Franz sokat emlegetett képe: A sphynx. A nőifejvel bíró sphynx, egy mezeitelen férfi testét erősen szorítja magához mintha lelkét akarná kiszívni. Érdekes gondolat, jó formában, de en igazat adok Than Mórnak s nem venném meg a muzeum számára.

Mert ha kiváló munka is, a vele szemben levő »Protestáns istenitisztelet« szebb és jobb.

Thompson Gabriel (angol) egy szép nagy tájképet állított ki.

Halmi Artur »A borbélynala« című festménye sokkal jobb mint Fényes Adolf »Pletykája« azonban még s ez utóbbi kapta a Tarsulat 2000 forintos nagy díját. Halmi kis lányokat festett le a mint hajukat lenyírják a borbély műhelyben. Kedves, színes, megkapó kép. Halmi méltó a »Munkácsy tanítványa« nevre.

Fényes Adolf öregasszonyai is nagyon jók, csak a technikát kifogásolom, a hogy festve vannak. Az öreg, ráncos bőr, persze nem lehet oly udén, simán festeni, mint a fiatal, de nem szabad úgy sem, oly durván, szemtelen, mint a malomkövet.

Eisenhat Ferencz »Mámorban« című képe mezeitelen női alakot mutat, fekvő, rózsák között. Nagyon szép, csak hogy a hideg háttér okozta kék reflexek nagyon rontják a szemét s egyuttal a női test puhását, melegégét.

Utoljára még egy pár kiválót említek. Rouband, egy örmény falu pusztítását festette le, pompas, bravuros kivitelben. A tárgy maga is változatos, tehát nagyon élénken lehetett festeni formákban és színekben egyaránt.

Plock Herman »Esthangulat«-a elringatja az embert s a hegytetőn ülő pásztorral együtt érnei, milyen kellemes az, ha napi munkája után elfaradva szerető szívek várják otthon. Különb mint festmény is kitűnő, nemcsak a hangulatnál fogva, melyet kelteni tud.

Ezzel beszámoltam benyomásaimról. Mint festőnek, természetes, hogy megvan a mi zam gondolkozása és felfogásmódja, melynek nem nyeri meg tetszését az, a melyet tán más szeret. Azonban azt tessék elhinni, hogy a jó szándék vezetett s az az elv, hogy a legkiválóbbakat említem meg. Így aztán sokan kimaradtak a listámból, no de őket máshol említették meg. Jövőre többet!

nyitva, felhajthatják, mivel járlatokat ugyanis csak vérszentes helyen állítanak ki. Ezen intézkedéssel a sertés felhajtatás nagyon megkönnyítették, úgy hogy élénk vásárra van kilátásunk.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Isten szent Felségének imádatára bölcsgondviselésében úgy tettszél drága jó felejtetetlen nőmet S. Vaczi Jánosné született Kornhoffer Teréz asszonyt 1896. január hó 7-én délutáni 4 órakor, 62 éves korában, néhány napi súlyos szenvedés után, ellátva az egyház kegyzereivel, ezen életből magához szőlítani. Istenben boldogult drága jó nőmnek kívül 45 éven át zavartalan és felejtetetlen boldog házasi életet folytattam, földi maradványai folyó évi január hó 9-én csütörtökön — délután 3 órakor saját házamtól — Teleky utca 2174. szám alatt — a róm. káth. anya-szentegyház szertartásai szerint fognak az anyaföldnek vissza adni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig folyó hó 15-én szerdán délelőtti 9 órakor fog az egek Urának bemutatni. Az elhunytak jó lelkét ajtatos imába ajánlva, magam számára esendes részvételi kérek. Debreczen, 1896. január 9. S. Vaczi János, mint férje; özv. Renó Ferenczné, sz. Kornhoffer Magdolna; Gaszner Karolyné; szül. Kornhoffer Amalia férjével és gyermekeivel mint testvérek; özv. Kornhoffer József-ne és fia, Kornhoffer József nejjével és gyermekeivel; Lajos István és neje Jóna Ilona gyermekeivel; Lajos Sándor és neje Sebestyén Reza gyermekeivel mint nevelt fiai; Wolf Rudolf és neje; Kaltner János és családja mint unoka testvérek. Dankó M. temetkezés intézete rendezi a temetést.

Elszámolás. A debreczeni izraelite betegsegélyező és ápoló négyzet által 1896 január hó 4-én rendezett álarozos bál jövedelméről. Belépti jegyekből 475 frt, felülfizetés 244 frt 50 kr. Összesen 719 frt 50 kr. Kiadás: teremért 100 frt, nyomtatványokért 39 frt 85 kr., zenéért 20 frt, rendezői jelvények 12 frt 97 kr., postabélyegért 8 frt, rendőri engedélyért 10 frt., fodrászénak 5 frt, borvavalokra 650 kr., tiszta jövedelem 519 frt 50 kr. A felülfizetéshez járultak: A debreczeni leg-szeszgyári igazgatóság 14 frttal; Heinfeld Antal 10 frttal; Dr. Balkányi Miklós 8 frttal; Dr. Popper Alajos és neje 7 frttal; Biedermann József, Erber Vilmos, Fischbein Ignác, Fisch Ignác, Glück Venczel, — Harstein Péter Lichtschein Dezső, Lichtschein Mózesné, Tatár Gusztáv, Weisz Lévy, 5—5 frttal; Goldblatt Mór, Horovitz Samu (Kolozsvár), Dr. Komáromi Sándor, Reichmann Arminé 4—4 frttal Baum Miksa, Berger Henrik, Berger Fischbein Fanny Falk Lajosné, Goldblatt, Dr. Freund Jenő, Kacs-kovits Iván, Ranunkel Henrik, Schwartz Vilmos butorgyáros, Stern József, Varga Ferenczné, Weisz Mór, dr. Weisz József 3—3 frttal, dr. Weisz Bernát 2 frt 50 krral, Bárány János (Nádudvar), Boross testvérek, Drucker Mór, Elsner Henrik, Emerich Arnoldné, Fleischmann Mór, Fried Lajosné, Fried Karolyné, Falk Armin, Falk Imre, Goldstein Mór özv. Harstein Samuelné, Hitegy Lajos, Jakobovits Aladárné, dr. Kola Jánosné, Kesztel-baum Jónásné, Keiner Adolf, dr. Kardos Samuelné, Katt Hermanné, Markus Miksa, Meisels Jánosné, dr. Ötvös Lajosné, Lamberger Ignác, Löfkovits Arthur, ifj. Schwarcz Vilmos, Kleinberger Gyula, Rózenberg Simonné, Rosenthal Dániel, Stern Győző, dr. Szántó Samuel, Szentkirályi Tivadár, Tafel Ignác, Turay Farkas, Várady Ignác, Weisz Sándor 2—2 frttal, Áron Miksa, dr. Brüll Bertalan, Burger Izsó, Darvas Izidor, Deutsch Adolf, özv. Deutsch Jakabné, Fürst Ödön, dr. Engel Ignác, Gutmann Samu, Goldstein N. ifj. Gyürky Sándor, b. Josinszky Miklós, Katz Jakab, László Albertné, Nasch József, Péterffy Benő, dr. Popper Mór, dr. Reichard Manó, dr. Rózenberg Mór, Schönberger Vilmos, Sorger József, Szedlak és Vámos czég, S'einer és Wittmann czég, Tamassy Bél né, Tapoczay Dezső, dr. Tüdös László, Ungar Albert, N. N. 1—1 frttal, Révész Zsigmond és Szőlősy Rezső 50—50 krral. Midőn ezekben elszámolunk, egyidejűleg

fogadják a rendezőség t. tagjai fáradhatlan buzgó közreműködésükért, a felülfizetéseket teljesítő hölgyek és urak nemes áldozatkészségükért és főleg és mindenekelőtt a helyi sajtó igen tisztelt képviselői, a kik a jó ügy iránti önzetlen buzgalomból olyan rokonszenvesen támogatták úgy a bált megelőzőleg, mint utána is a szegények és betegek istápolására irányuló törekvésünket, hálás köszönetünk kifejezését. Debreczen, 1896. jan. 7. Dr. Balkányi Miklós né elnök.

A hus drágasága Debreczenben.

Vettük a következő levelet, melyet közérdekű voltánál fogva közre adunk: Tekintetes szerkesztő ur! Engedje meg, hogy a Debr. Reggeli Ujság e hó 4-én megjelent »A hus drágasága Debreczenben« cz. cikkre én, mint e tárgyhoz szakértő, pár szót szólhassak a t. cikkíró urnak, ki ezen dologban úgy látszik egészen laikus némi felvilágosítással szolgáljak. A t. cikkíró ur nem ösméri teljesen a viszonyokat, mert ha ösmerné, tudhatná, hogy Debreczen bármely városrészében kaphat a közönség kilónként 42 krtól 56 krig bármely mennyiségben húst, 44 krért pedig általánosan. Téves tehát az az állítása a cikkkezőnek, hogy Debreczenben 58 krnak alatta nem kaphat húst.

Egész hitelt talán azon állításának sem lehet adni, hogy az osztrák fővárosban a jó minőségű húst 40 krért adják. Teljes bizton-sággal állíthatom, hogy Bécsben a jó minőségű hús, kivált a hátsó rész, a mi nálunk 56 kr. az ott 1 frt 20, 1 frt 40 s 1 frt 60 krba kerül.

De ha tényleg oly olcsó lenne is Bécsben a hus, mint a hogy azt a t. cikkíró ur állítja akkor sem csodálkoznám, mert egyetlen vidéki városban sincs annyi költség a husra, mint éppen Debreczenben.

Debreczenben egy darab marhahátot a vágatási díja a vágóhidon 2 frt, a mi alól a mészárosok ezelőtt teljesen fel voltak mentve.

A fogyasztási adó fejében minden marha után frt 4 krt fizetünk. Ezen kiadásokhoz járul még a jövedelmi adó darabonként 54 kr, pazal mosás, beltisztítás, más apróbb költségek. A mészároslegénynek minden kiló hus után 4 kr jár, most még hátra van a mészárszékbér, a vágólegény fizetése, a levágott marhának beszállítási költsége stb.

Ezen mellékesnek látszó, de nekünk mészárosnak mégis igen fontos körülményeket úgy látszik nem veszi figyelembe a t. cikkíró ur, mert ha igen, akkor teljes lehetetlennek tartom hogy ilyen téves állításokkal lépjen a nagyközönség elé s azt félre vezesse. Még azt akarom megjegyezni, hogy nagyon téves hitben ringatózik a t. cikkkező, mikor azt állítja, hogy Debreczenben a mészárosok a husmérésből meggazdagodtak.

Kérdem? Vajon miből? Debreczenben nem hogy drága, de igen olcsó húst esznek, mert a kis új-utcai bódékban már nem is kilóra, hanem ugnyezett rófl, vagyis darab számra merik a marha, avagy borju húst. Ebből azt hiszem, aligha lehet meggazdagodni. Különbben próbálja meg a t. cikkíró ur, akkor majd meglátja, mennyi vagyont szerezhet magának.

Ezeket tartottam, úgy magam, valamint mészáros társaim nevében kijelenti s a közönségnek felvilágosítással szolgálni s az ő itéletükre bizom, valyon tényleg olyan drága-e a hus Debreczenben, mint a hogy azt a t. cikkíró ur állítja. Egyben kijelentem még azt is, hogy e felvilágosítás után semmiféle polémba nem bocsátkozom. Debreczen 1896, január 7. Egy mészáros, többek nevében.

Táviratok,

Szinigazgatók értekezlete.

Budapest jan. 8. »A Debreczen credeti távirata« A szinigazgatók tegnapi értekezletén, melyén Tiszay Dezső debreczeni szinigazgató is megjelent, Kaffka zászló, sziniszegyesületi elnök indítványára kimondották, hogy a temesvári szinészek petíciójára Perczel Dezső belügyminiszternek azt fogják felelni hogy az alaptalan és tárgyaltan, szerzője ellen pedig fegyelmi eljárást indítanak.

Testületileg tisztelegni fognak Bánffy Dezső br. miniszterelnöknek, Perczel Dezső belügy de esetleg Lukács László pénzügyminiszternek is tisztelegnek. Ha szükség lesz reá egy nagy deputációt küldenek Ö Felségéhez is, hogy sorsukon segítsen.

Helyzetük a millenáris évben csakugyan súlyos, éppen ezért negyven ezer forint, rendkívüli segílyt kérnek a jövő évre az országgyűléstől.

Öngyilkos szinésznövendék.

Székely Erzsébet a szinikepezde növendéke ma délelőtt a Ferencz-József laktanyában hűtlen huszár főhadnagy kedvesének szemelattára sziven lötte magát s rögtön szörnyee halt.

Politikai pártok értekezletei.

Budapest jan. 7. (A Debreczen e. táv.) Az országgyűlés valamennyi pártja értekezletet tart ma este. A függetlenségi párt mindkét pártköre ma délután tartja értekezletét, melyen határoztnak hogy milyen magatartást tanusítsanak a 67-es pártok, ha nem is egyesülést, de legalább közeledést jelentő s fegyverszünetet propagáló nyilatkozataival szemben. A pártok kivüliek, a nemzeti és a szabadelvű párt szinten ma este 7 órakor tartják meg értekezleteiket, melyeken nagyfontosságú nyilatkozatot várnak a politikai körök. Mint megbízható forrásból értesülünk, az Ausztriával meghosszabbítandó kiegyezés, illetőleg szerződés megkötésénél Bánffy gara cziái esetében az összes 67-es alapon álló pártok érvényesítik befolyásukat.

Sertéskereskedelmi reform.

Budapest, január 7. (a Debreczen eredeti távirata.) Ma tartották meg a földmívelési miniszteriumban azon anketet, melyet Darányi Ignác, földmívelésügyi miniszter sertés kereskedelmünk reorganizációja ügyében egybehívott. — A sertés kereskedelmi piac decentralizációját tizenegy város kiküldöttei kérték, s azt is, hogy sertés kereskedelmi piacok az ő városukban is legyenek. Debreczen város kiküldöttei Király Gyula, gazdasági tanácsnok és Ábrahám László tisztifőügyész, megbízásukhoz hiven elmondták mindazt a mit néhány nap előtt bőven ismertettek a lapok. A földmívelésügyi miniszter az anketten határozott ígérelet tett arra nézve, hogy mindazon bajokon melyek sertés kereskedelmünk vi-rágzását gátolták, a legtrövidbb időn belül segíteni fog.

ezárral kevesebb napszámot fizet. Bálokra sem kell kiadni a gyász miatt, ha szüvészek jönnek, arra sem.

Csodálatos, — hogy mégis oly hamar elfogy az a pénz. Igaz, hogy Iván is segít. Annak a fiúnak nagyon sokba kerül az uralás.

Ujra meg kellett tehát látogatni Háj Fülöpöt s néhány darab ékszer ismét ott maradt a vén uzoránál.

És azután folytatódott ez a látogatás majd hosszabb, majd rövid-bb időközben s la-sanként mindenféle arany- s ezüstnemű átvándorolt Háj Fülöphöz. Eleinte csak az ékserek, azután a főlö-leges asztali ezüst, a gyöngyestartók, tálcák, kenyérkosarak, nagykaros gyertyatartók.

Már hajos lett volna olyan fényes ebédeket adni, mint hajdan, mert nem jutott volna elég kanál és villa sem husz-huszonöt személyre.

De annál kedélyesebbek voltak azok a kis vacsorák, melyekre ott marasztalgatták Ágasházy Miklóst.

Ivenkor gyakran megesett, hogy ő nagyságának, a ki kegyes és elnéző anya volt, valami dolga akadt odakint. Ivan követte a mama példáját, vagy ha nem jutott eszébe, hát Ágasházy Miklós maga is odaszólt:

— Ugyan Ivan, nezd meg kérlek a lovakat.

Vagy pedig: — Szójj csak, — kérlek Ivan a kocsisnak.

Mindig akadt valami üzenni valója, a mit természetesen csak Iván tudott elvégezni s csak éppen azalatt az idő alatt, míg a mama is távol járt.

Egy-egy ilyen gyöngöd tété-á-tété után ő nagysága mindig várta, hogy Ágasházy Miklós világosabban is fog nyilatkozni. De meg eddig nem történt meg, ambar Iván biztosította anyját, hogy Miklós fulig szerelmes Saroltába.

— Jó, jó, — vélte ő nagysága; — de most már itt volna az ideje, — hogy nyilatkozzék.

Persze, hogy itt volna az ideje, mert a zálogba hordható tárgyak egyre fogynak s máholnap igazán nem tudja, hogy mit küldjön Háj Fülöphöz.

A takarékpénztár is zaklatni kezd azért a negy ezer forintért. Hát nem tudnak várni, mikor láthatják, hogy Ágasházy Miklós nem sokára elveszi Saroltát. Hát nem szemtelenség, hogy nem tudnak addig sem várni?

Igaz, hogy kissé sokáig húzódik ez a dolog, hónapok te'nek el hónapok után, de azért bizonyos. Annaira bizonyos, hogy ő nagyságának semmi kétsége sem lehet. Már is úgy vi-el magát Ágasházy Miklós, mintha egészen a család tagja volna. Ő nagyságát mamuská-kának nevezi, Saroltának pedig olyan gyönyörű briliántos karpereczet hozott a nevenapjára, hogy öröm volt ránézni, amit azonban természetesen nem fogadtak el, mert még korán volna.

No de azért kár volt Saroltának úgy fölpatnani, mert abban semmi különösen helytelen nincs, ha az a fiatal ember, a kit már vőegényül lehet tekinteni, valami kis ajándékkal kedveskedik a menyasszonynak. Hisz ő nagysága is tudja, hogy mi az illendőség és Ágasházy Miklós olyan előkelő gavallér, az bizonyára maga is tudja, mire va ő hát az a nagy ingerültség a Sarolta részéről?

Ő nagysága egy darab idő óta egyáltalán nincs megelégedve a leányával. Valami durczaságot vesz észre rajta, valami visszataszító fanyarságot. Néha oly hidegen bánik avval a kedves Miklóssal, hogy ő nagysága nem állhatja meg, hogy anyai oktatással ne szolgáljon neki:

— De édes lányom, elriasztod így ezt a derék fiatal embert.

Sarolta nem felelt rá semmit, csak büszkén hátraszögte fejét s ingerülten vonta össze szemöldökét.

Ő nagysága nem érti, miért oly különös az a leány. Sejtí talán, milyen szomorú vagyoni helyzetbe jutottak s az teszi kedvetlenülé, idegessé? De hiszen akkor még inkább

igyekeznie kellene, hogy kedvében járjon Ágasházy-nak, akkor még kevésbbé kellene szeszélyeskednie s játszani a kevély hercezkisasz szony szerepét. Akkor tudhatná, hogy most nem igen lehet ám válogatni s hátat kell adni a gondviselésnek az olyan szerencséért, mint Ágasházy Miklós.

Igazán, az a leány kétségbe ejti ő nagyságát. Mire vár? Kire vár? (Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Köbányai sertés-piac.

Január 6.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 klgon felüli sulyban) 49—50—krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg sulyban) 53—54 krig. 3. Fiatal nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 53—54—krig. 4. Fiatal közép (páronként 251—320 klg, sulyban 50—51—krig. 5. Fiatal könnyű (páronként 250 klgig terjedő sulyban) — kgon felüli sulyban) 47—48 krig. 7. Közép (páronként 230 — klg, sulyban) 47—krig. 48. Könyű (páronként 220-280 klgig terjedő sulyban) 44—46krig. Szerbii: 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban 49—50—krig. 10. Közép (páronként 220—260 kgr. sulyban) 46—47—kri. 11. Könyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) 45—46krig Sertés létszám 1895. évi decz hó 30. napján volt készletben 26894 db. 1895 év decz decz. 37-ig — napján felhajtott 1615 darab. 1895 évi decz. 30-ik. napján elszállított 890 db. 1895 vi decz. hó 31-ik. napjára maradt készletbe 21,619 db hizott sertés üzlet irányzata: Változatlan.

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Table with 2 columns: Item (Őszi buza, Uj buza, Őszi rozs, Tavaszzi rozs, Őszi zab, Tavaszzi zab, Uj tengeri május) and Price (6.91-93, 7.14-16, 6.23-25, 6.07-09, 4.44-46).

Bécsi gabonátőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Table with 2 columns: Item (Őszi buza, Tavaszzi, Őszi rozs, Tavaszzi rozs, Őszi zab, Tavaszsi zab, Tengeri máj-jun.-ra) and Price (7.46-48, 7.27-29, 6.60-61, 6.41-43, 4.74-76).

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet 86. Páros bérlet 86.

Csütörtök, 1896. Január hó 9-én:

Szókimondó asszonyosság.

(Madame Sans Géné.)

Színmű 1 előjáték és 3 felvonásban. Irta Sardou Viktor. Fordította Fáy J. B. la. (Rendező: Hevesy). Az új jelmezek id. Püspöky Imre főruhátárnok felügyelete alatt készültek. Penteken, 1896. Január 10-én:

Ördög a földön. Fipsz a híres nőszabó. Látványos balett. Énekes bohózat.

VASUTI MENETREND.

1895. május hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul.

Table with 2 columns: Destination (Budapest-felé, Budapest-Nagyvárad felé, P.-Ladány-Nagyvárad felé, Csak P.-Ladányig vegyes vonat) and Time (gyorsvonat reggel 8 ó. 40 p., délután 12 ó. 36 p., este 10 ó. 31 p., délután 3 ó. 48 p., minden kedden déli 12 ó., este 8 ó. 15 p.).

Table with 2 columns: Destination (Szatmár-M.-Sziget felé, Csak Szatmárig, Miskolcz Kassa felé, Miskolcz-Kassa felé, Szerencs-S.-A.-U.-Kassa felé, H.-BössörményB.-Szt.-M. felé, F.-Abony felé, Ohat-Kócs-Polgár felé, Derecske-Nagy-Léta felé) and Time (déltűtán 4 ó. 07 p., este 8 ó. — p., éjjel 3 ó. 05 p., reggel 5 ó. 15 p., reggel 8 ó. 25 p., este 8 ó. 05 p., 4 ó. 02 p., reggel 5 ó. 48 p., déltűtán 3 ó. 57 p., déltűtán 4 ó. 10 p., reggel 5 ó. 00 p., 5 ó. 13 p., d. e. 4 ó. 12 p., d. u. 4 ó. 22 p., 4 ó. 17 p.).

1) P.-Ladánytól gyorsvonat. 2) Közvetlen kocsii Miskolczon át Budapestre.

Budapestről—Debreczenbe indul:

Table with 2 columns: Destination (Budapest-Nagyvárad felé) and Time (a d. u. 3 ó. 47 p.-kor érk. személy v. reggel 9 ó. 40 p., az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u. 2 ó. 15 p., az éjjel 2 ó. 40 p., 2 ó. 40 p., sz. v. (Püspökladányig 9 ó. 15 p. gy. v. átszállással) este).

Budapestre érkezik:

Table with 2 columns: Destination (Budapest-Nagyvárad felé) and Time (a reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v. déltűtán 1 ó. 50 p., a déli 12 ó. 36 p., az este 10 ó. 31 p., sz. v. este 8 ó. 10 p., reggel 5 ó. 45 p.).

Debreczenbe érkezik:

Table with 2 columns: Destination (Budapest-Nagyvárad felé, N.-Vára-i-P.-Ladány, Csak P.-Ladánytól, M.-Sziget-Szatmár felé, Csak Szatmárról, Kassa-Miskolcz felé, Kassa-S.-A.-Ujhel-Szerencs felé, Kassa-Miskolcz felé, B.-Sz.-M.-H.-Bössör. felé) and Time (déltűtán 3 ó. 47 p., gyorsvonat este 7 ó. 09 p., éjjel 7 ó. 41 p., reggel 2 ó. 40 p., reggel 4 ó. 55 p., reggel 7 ó. 10 p., déltűtán 12 ó. 16 p., este 10 ó. 16 p., este 7 ó. 45 p., reggel 8 ó. 07 p., déli 12 ó. 21 p., este 7 ó. 40 p., reggel 8 ó. 09 p., 9 ó. 17 p., este 6 ó. 35 p., este 6 ó. 41 p., déltűtán 5 ó. 21 p., 5 ó. 30 p., m. á. v.-hoz 5 ó. 30 p., reggel 7 ó. 50 p., m. á. v.-hoz 3 ó. 18 p., 7 ó. 25 p., d. u. 3 ó. 18 p.).

1) Közvetlen kocsii Bptről Miskolczon át. 2) Közvetlen kocsii (jun. 15-től szept. 15.) Kassáról. 3) Közvetlen kocsii jun. 15-től szept. 15. Kassáról.

Nyílttér.

M. du. v. e. u. i. Fogorvos dr. Siehermann Adolf.

Kossuth-utca 2152. (Kardos-ház.) Rendel: délelőtt 9—12., déltűtán 2—6.

Selyem-damasztok 65 krtól. 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban stb. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztettek.

Kész himzőminták

és monogrammok mindenféle nagyságban és legdiszegebb kiállításban kaphatók, esetleg megrendelhetők, ugyszinte ki-varrás alá előnyomatnak

Széchenyi-utca 1804. szám monogram készítő

Füstös Jenőnél.

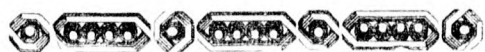
77
1896**Hirdetés.**

Debreczen szab. kir. város gazdasági törzsgulyájából 6 drb kiselejtezett és számfelletti bika az 1896. évi január hó 13-ikán délelőtt 9 órakor az országos baromvásáron nyilvános árverésen el fog adatni.

Mely árverésre az érdeklődők meghivatnak.

Debreczen, 1896. január 6.

A városi Tanács.

1.

Az „István gőzmalmi társulat”**GYÁRTMÁNYAINAK
ÁRJELENYZÉKE**

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított és 1887. évi június 1-én életbe léptetett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

Készpenzfizetés mellett, zsakkal együtt:

	100 kilo
A Asztali dara nagyszemű	12.60
B Szinte „ aproszemű	12.20
C Királyliszt	12.20
1. Langliszt kivonat	11.40
2. Elsőrendű zsemlye liszt	10.80
3. Zsemlye liszt	10.40
4. Elsőrendű kenyér liszt	10.—
5. Közép kenyér liszt	9.60
6. Kenyér liszt	9.—
7. Barna kenyér liszt	7.40
8. Takarmány liszt	5.40
11. Fírom korpa zsákkal	3.40
11. „ „ zsák nélkül	3.—
12. Durva korpa zsákkal	3.40
12. „ „ zsák nélkül	3.—
12. Csirke buza zsák nélkül	3.20

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A B 0—6 számig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70 „
11. és 12. szám 50 „

Debreczen, 1896. jan. 2.

KÖHÖGÉS,
rekedtség és elnyálkásodásnál
a torok és légzési szervek
MINDEN ZAVARAINÁL
melegen ajánljak
EGGER
kifejező hatású
mellpasztilláit.
Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevezetesebb gyógy-fűszerüzletben.
Fő- és szétküldési raktár
EGGER A. és FIAI
Nádor-gyógyszertára
BUDAPEST, Váci-körút 17.

Csődalatti kiárulás!

A vb. Szenszki és Welkovits czég csődtömegéhez leltározott áruk. u. m.:

kartonok, vásznak

s egyéb **szövetek** és **kelmék**, valamint **téli és nyári kendők, kötők, abroszok**, stb. a mai naptól kezdve

becsáron alul

nagyban és kicsinyben elárusítatnak.

Debreczen, 1896. január 6.

A csődtömeggondnok.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a Nvrad-utca 2125. sz. alatt

BALOG és JÓNÁS

törvényszékiileg bejegyzett czég alatt

kereskedelmi és gazdasági ügynökségi irodát
nyitottunk.

Üzletkörünkbe fe vettük a jelzalog kölesönök közvetíté-ét is és földbirtokra, valamint bérházakra olesó törlesz-és-es jelzalg-kölesönt eszközük a budapesti

Magyar Országos Közp. Takarékpénztár
részére.

Különös figyelmet fordítunk arra, hogy t. megbízóink a törle-ztéses kölesönhöz minél rövidebb idő alatt s **igen csekély költséggel** juthassanak.

Ily kölesön ügyekben irodánk szakszerű tevélyagositást nyujt **teljesen díjtalanul**. Saját érdekében cselekezik tehát minden kölesönt kereső fél, ha előbb nálunk tájékoztatás szemponijából jelentkezik.

Tisztelettel

BALOG és JÓNÁS

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & CIE
FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.
Mindenhol kapható.
Vezérügynökség: **RUDA és BLOCHMANN**, Budapest és Bécs.